



**СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГО-  
ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ  
ОСВІТНЬО-РОЗВИТКОВОГО ПРОСТОРУ  
В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ**

---

**Матеріали  
Міжнародної науково-практичної  
онлайн-конференції  
(м. Харків, 23 травня 2023 рік)**

**Міністерство освіти і науки України  
Департамент науки і освіти  
Харківської обласної військової адміністрації  
Комунальний заклад  
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»  
Харківської обласної ради  
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка  
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка  
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія  
The Institute on Community Integration (ICI) at the University of Minnesota (USA)  
Educational foundation EduFuture (Finland)  
Belgian Education Council (Belgium)**

## **СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-РОЗВИТКОВОГО ПРОСТОРУ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ**

**Матеріали  
Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції  
(м. Харків, 23 травня 2023 рік)**

Харків  
2023

УДК 378:[316.613+159.9+37]-048.42(062.552)

С 69

**Редакційна колегія:**

- Пономарьова Г. Ф.** – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник народної освіти України, Почесний громадянин Харківської області, ректор – голова;
- Степанець І. О.** – кандидат педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи – заступник голови.

**Члени редакційної колегії:**

- Прокопенко А. О.** – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач аспірантури;
- Дмитренко К. А.** – кандидат педагогічних наук, доцент, учений секретар;
- Тупиця А. І.** – керівник навчально-методичного відділу;
- Демченко Н. Д.** – кандидат філологічних наук, доцент;
- Купіна О. В.** – методист.

Відповідальність за якість і достовірність матеріалів  
несуть автори публікацій.

**С 69 Соціокультурні та психолого-педагогічні аспекти організації освітньо-розвиткового простору в сучасному закладі освіти** : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (23 травня 2023 р., м. Харків) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради [Електронне видання]. – Харків : ХГПА, 2023. – 500 с.

До матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції включені доповіді науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої, загальної середньої та дошкільної освіти, аспірантів, здобувачів.

Тематика матеріалів збірника охоплює питання, що стосуються розвитку освітнього простору сучасного закладу освіти, проблем інклюзії в освіті, взаємодії закладу освіти і сім'ї в контексті формування сприятливого просторово-виховного оточення здобувача освіти, моніторингу якості освіти тощо.

УДК 378:[316.613+159.9+37]-048.42(062.552)

© Харківська гуманітарно-педагогічна академія, 2023

## ІНФОГРАФІКА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ СПОСІБ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

*Молчанюк О. В., Борзик О. Б., Кириченко Н. В.*

В умовах сьогодення справедливо стверджувати, що все більшої актуальності набуває проблема ефективною візуалізації навчального матеріалу на уроках в початковій школі. На теренах мережі «Інтернет» стрімкими темпами з'являється розгалужена та масштабна нова інформація, яку складно запам'ятати учням у повному обсязі. А тому, головною метою постає навчити молодших школярів легко знаходити потрібну інформацію та ефективно використовувати її життєвих ситуаціях. Але для того, щоб навчитися нею користуватися, інформацію слід подавати у доступному та зрозумілому форматах.

Ефективним методом вирішення цього питання є використання інформаційної графіки (інфографіки), яка допомагає стиснути великий обсяг інформації і представити її учням системно та доступно.

Аналіз зарубіжної та вітчизняної наукової літератури засвідчує, що Н. Архіпова, О. Барна, О. Бірельська, А. Лазарєв, Н. Морзе, Д. Сурніна наголошують на важливості використання інфографіки в освітньому процесі; К. Во, Дж. Ланков, В. Санчо, Е. Тафті, Ч. Чаомей, Х. Шейнер, М. Шреппель досліджують практичні аспекти використання інфографіки в освіті; Ч. Мінард, В. Нестерович, В. Плейфер, К. Рітер, Дж. Сильвестр у своїх працях розглядають інфографіку як ефективний спосіб візуалізації навчальної інформації.

Не зважаючи на численні дослідження науковців різних аспектів порушеної проблеми, практичний аспект і до сьогодні залишається недостатньо висвітленим.

**Метою дослідження** є теоретичне обґрунтування використання інфографіки в освітньому процесі початкової школи як ефективного способу візуалізації навчальної інформації.

Інфографіка бере свій початок ще з давнього періоду, коли первісні люди створювати малюнки та мапи на стінах печер, які можна вважати за перші зразки інфографіки. Лише через деякий час, аж на початку 80-х рр. ХХ ст., інформаційну графіку почали регулярно використовувати американські видання [2].

На думку французького вченого Жан Марі-Шаппе, терміни «інфографія», «інфографіка» виникли на початку 80-х рр. ХХ ст. від скорочення і поєднання двох американських слів «Information» і «Graphics» – «Infographics», що варто тлумачити як «графізм інформації» (а не як «інформативні графіки») [2, с. 87].

На думку С. Кондратюка, інформаційна графіка або інфографіка – це графічне зображення, яке призначене для візуального подання комплексної інформації, даних або знань [3].

З нашого погляду найбільш розгорнутим є визначення французького дослідника І. Аньєса, який зазначає, що «інфографіка – особливий спосіб подання інформації: текст з'являється лише як «оздоблення» малюнка (цифри на кривій, географічні назви на карті, назви посад або імена осіб на штатному розкладі тощо); заголовок і легенда дозволяють читачеві не помилитися в інтерпретації, переходити одразу до головного, ставити інформацію в її контекст» [1, с. 422].

До найпопулярніших видів простої інфографіки слід віднести карти, схеми, гістограми, графіки, кругові діаграми, таблиці тощо. Щодо більш складної інфографіки, то вона забезпечує створення повноцінної графічної картинки, якщо використовувати такі елементи як реконструкцію подій, різноманітні комікси, фотографії, текстові блоки тощо.

Найбільш поширеною на сьогодні є класифікація інфографіки за способом відображення. За цією класифікацією інформаційну графіку розподіляють на такі:

- статична інфографіка – зображення з текстом без елементів анімації;
- динамічна інфографіка – інфографіка з анімованими елементами, яку можемо розподілити на два види: відеоінфографіку (відеоряд, що відображує основні факти, представлені у вигляді інфографіки із закадровим текстом); інтерактивну інфографіку (дає змогу користувачеві взаємодіяти з системою відображення інформації й спостерігати за реакцією системи).

З огляду на вищезазначене можна стверджувати, що інформація представляється комплексно, лаконічно та зрозуміло за допомогою знакових засобів (картами, графіками, анімаціями, ілюстраціями, схемами), що взаємопов'язані в межах однієї теми. Це значно полегшує сприймання учнями матеріалу на відміну від інших традиційних форм представлення інформації (наприклад, текст чи таблиці).

Використання інфографіки в освітньому процесі початкової школи сприяє покращенню сприйняття інформації, використовуючи графічні матеріали для того, щоб підвищити можливості зорової системи людини бачити моделі й тенденції, а також є формою графічного та комунікаційного дизайну.

Інфографіка має свій ряд особливостей, який позитивно та ефективно впливає на процес засвоєння знань учнями, а саме:

- важливість, корисність та лаконічність інформації;
- візуалізація процесів;
- наявність графічних об'єктів, що пов'язані з інформацією асоціативно;
- впливає на розвиток креативності та творчості в учнів;

- простота та виразність поданої теми;
- висвітлення однієї головної ідеї в одній роботі.

Інфографіка дає змогу школярам легше, якісніше та творчо підійти до запам'ятовування інформації. Все це пояснюється тим, що учні краще сприймають інформацію на зір, а не на слух.

Окрім особливостей, інфографіка має свої найважливіші ознаки:

- схематичність;
- структурність;
- умовність та легкість;
- лаконічність;
- естетичну функціональність.

На підставі аналізу літературних джерел серед основних функцій інфографіки слід виділити такі, як інформування; зосередження уваги учнів та підвищення інтересу до теми; доступність сприйняття інформації (особливо перевантаженої статистичними даними); краще розуміння і усвідомлення молодшими школярами даних; лаконічне поєднання великих обсягів інформації, чисел та візуального ряду; негайне і всеосяжне читання; підсилення довіри до повідомлюваного тощо [1].

Отже, використання інфографіки в освітньому процесі досить ефективно впливає на засвоєння здобувачами початкової освіти навчальної інформації, робить її більш цікавою і різноманітною, що впливає на розкриття творчих здібностей учнів. Інформаційна графіка оптимізує та інтенсифікує процес засвоєння нових знань, і в кінцевому результаті дасть новий якісний стрибок в освітньому процесі.

### **Список використаних джерел**

1. Аньєс І. Підручник із журналістики : пишемо для газет. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 544 с.
2. Гід журналіста / упоряд. та адаптація А. Лазарєвої. 2-ге вид., оновлене. Київ : Видавничий центр «Софія-прес», 2003. 124 с.
3. Кондратюк С. Ю. Інфографіка як засіб візуалізації навчального процесу. Черкаси : КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2018. 36 с.